

"זוהי זכות ייסוד של כל זוג צעיר:

לקבל דיוור הוגן במחיר הוגן מטעם המדינה!"

במשך יום ב' וג' טיפלו בשביתה 32 הזוגות הצעירים במשרד השיכון. הגשנו הצעה דחוי פה לסדר-היום, אך נשיאות הכנסת לא הכירה בדחיפותה. לכן העלינו את בעייתם בהזדמנות הראשונה, אגב הדיון בהצעת-חוק של מיש"ר-האוצר, שנועדה לשחרר ממס-ההכנסה את שכר-הדירה על דירות המושכרות החל מ-1.11.72. בשכר-דירה שאינו עולה על 500 ל"י.

אורי אבנרי: בשעה זו, כשאנו דנים בהצעת-חוק, מתקיימת במשרד שר-השיכון, במרחק של כמה מאות מטרים מכאן, שביתה של 32 זוגות צעירים מ-קריית-מוצקין. 32 זוגות צעירים, עם נשים, ילדים ותינוקות — בירושלים של שלג ושל כפור, זה היום ה-רביעי. עד הבוקר נשלחו שני ילדים לבית-החולים, והיום הודיעה המיטרה שהיא תפנה אותם בכוח הורוע, את הנשים והגברים והילדים. איני יודע אם האיום הזה כבר הוצא-לפועל, אולי בעצם הרגיעים האלה מסתער כוח-מיטרה באלות של פחד ופחדנות ומגינים, על 32 הזוגות האלה. לאיזה עומק של מרירות הגיעו צעירים אלה, אם הם נאלצו לאחוז בנשק האחרון הזה: לשבות כמישרד שר-השיכון בירושלים, להתיימר בשביתה זו יום אחר יום, בתנאי האקדיים הנוראים של ירושלים המושגת!

דרושה תנועת מחאה ארצית

השביתה הזאת היא את לבאות. הזוגות הצעירים בארץ כולה למדו שלא יקבלו את המגיע להם אם לא ישבתו, אם לא ידפקו על השולחן, אם לא יאחזו באמצעים ציוניים. אני סבור כמוהם, שאם לא יתארגנו הזוגות הצעירים לתנועה גדולה ולוחמת, ואם לא יערכו הפגנות ושביתות בכל רחבי הארץ — לא יבואו על ספוקם ולא יקבלו את הדרוש להם כדי להתחיל בחייהם בתנאים הוגנים. על מה בעצם שובתים הזוגות האלה? הם נרשמו

מתמלאות. מחירי הדירות מאמירים לשחקים, בגלל סירבות שאין להן שום קשר להכנסת הזוג. מחיר הקרקע הולך ומאמיר, שכר-העבודה של פועלי הבניין הולך ומאמיר בגלל תנאים של היצע וביקוש. הממשלה עצמה מטילה מיסים כבדים על חומרי בנייה.

מדוע צריך זוג צעיר בארץ לסבול מכל

הזוגות השובתים במשרד שר-השיכון

אנשים את דרישותיהם ודעותיהם. כאשר שמעתי את הנימה הזאת מפי בני-הארץ המתמרמרים על הזכויות הנדרשות לעולים החדשים, עליתי על הבמה ואמרתי: רבו עלי, אתם מפנים את הדרישות שלכם לכתובת הלא-נכונה. הדרישות שלכם צריכות להיות מכוונות אך ורק כלפי הממשלה. כל מה שמגיע לעולים החדשים — מגיע להם בזכות, ואותה זכות עומדת גם לבני-הארץ.

אין שום הכרח בין מי שעושה מבריתיהי

מועצות לבין מי שעושה מן התעדה ומרמתיה

הגוף.

אלה גם אלה מתחילים בחייהם מחדש, ויש להם הזכות, במדינה בעלת תודעה סוציאלי, שהמדינה תביט עליהם. תיחל התחלה הוגנת לחייהם, במידה שווה. זה נוגע לדיוור, זה נוגע למיסוי, זה נוגע לכל ההטבות וההנאות שהמדינה מבטיחה ל-עולים החדשים, ובצדק מבטיחה להם, והיא צריכה בצדק להבטיח זאת לאנשים שגדלו במדינה עצמה.

לפרומקציונרים נחנים הכל!

היום מבטיחה המדינה דברים רק לחלק קטן מאוד מאלה שגדלו בארץ הזאת. לפני שעה ענה שר-החקל-אות לשאלתה שלי על חברת שיכון עובדים של חברת הכנסת אברהם עופר.

שר-החקלאות אמר דברים מדהימים.

הוא אמר שחברת שיכון עובדים רימתה, פשוטו כמשמעו, את מינהל המקרקעין, קיבלה קרקעות במחיר מוזל לשיכון עולים חדשים וזוגות צעירים, והשתמשה בקרקעות האלה כדי לשכן בהן בני אצולה, בני צמרת, את הפרומקציונרים של המיטרה.

זה דבר נורא, אדוני היושב-ראש. כיום שבו שובתים זוגות צעירים בשני בירושלים מפני שמעלים להם את מחירי הדירות ואת המשכנתאות, בגלל עליות מחירי הקרקעות — באותו יום בא שר-החקלאות ואומר: דווקא

מתשכנתא ישחרר רק המוות

לכני האצולה, דווקא לכני הצמרת, דווקא ל-בני המיוחסים לא העלו את מחירי הקרקעות והדירות, כי אם להיפך, להם מסרו את הקרקעות של העולים החדשים במחירים מוזלים. זה דבר נורא!

לשחרר שכר-הדירה ממש

אדוני היושב-ראש, אסיים בהערה אחת או שתיים לגבי הצעת החוק שלפנינו. המגמה היא חיובית... סגן שר-האוצר צבי רינשפיין: מה כל זה היה שייך?

אורי אבנרי: זה היה שייך. גם אתה, אדוני נ"טן השר, מבין שהצעת-החוק שלכם היא מ-עין טיפה ביס הבעייה הזאת. אם אפשר למתוח ביקורת על הצעת-החוק, הרי זה על כך שזאת באמת טיפה, טיפה קטנה מאוד. בעוד ש-אני מחייב את המגמה, אני חושב שכל התנאים שקבעתם לשיחרור שכר-הדירה ממש ההכנסה הם תנאים שלא ל-עניין, שלא יעמדו בשום מיבחן של מציאות.

אדוני סגן השר, זו הזמנה פשוטה לגנובה ולרמאות, כשם שרוב הדברים שאתם עושים, כולל ההוראות האחרונות בעניין הישוב ה-הוצאות לצורכי מסי-ההכנסה, הם הזמנה גרויה לרמאות, מתן פרס לרמאים וקנס לאנשים הגונים.

אתם מעמידים פה תנאים שכל אחד מהם הוא הזמנה לרמאות. הממשלה צריכה להיות מעוניינת היום שכל דירה שאפשר לשחרר אותה להשכרה, אכן תושכר, ולא חשוב אם זה לעוקה חדש או לבני-הארץ. כי כש מי שמשכיר דירה, מספק יחידת-דיוור חדשה, הוורדת מהביקוש. אם זה כך, הרי שיהיה זה ממש צריך להינתן לכל השכרת דירה, בלי קשר לגודלה, לתאריך ההשכרה הראשונה, בלי קשר לגובה שכר-הדירה, אפילו אם מס-ההכנסה יפסיד על זה כסף. המטרה הסוציאלי, לספק דיוור, חשובה מכל הפסד במס, אפילו אם זה יתן פה ושם פרס לאנשים שזה באמת אינו מגיע להם. אלפי דירות בארץ יושכרו, אם יהיה כדאי לאנשים להשכירן.

אלה, ולשעבר את חייו למחירי דירות, שעליי-תם אינה עומדת בשום יחס להכנסת הזוג עצמו?

הרי אנו חיים במדינה שבה יש משק מבוקר, מדינה שבה הממשלה שלטת למעשה על כל תהליכי המשק. הממשלה יכולה להעלות ולהוריד את מחירי הקרקעות, להעלות ולהוריד את מחירי מחירים של חומרי-בנייה, להעלות ולהוריד את כל ההוצאות הכרוכות בדיוור, כולל מיסים. במדינה כזאת, כשהממשלה אינה יכולה להבטיח דיוור הוגן בשכר הוגן לזוג צעיר — נובע הדבר מאי-כשרונה של הממשלה או מהלא-איכפתיות של הממשלה.

ומכיוון שאני יודע שהממשלה מוכשרת מאוד לנהל תהליכי-משק כשאיכפת לה, אני מוכרח להפיק את המסקנה שישנם רבות מדי התייחסה הממשלה בשוויון-נפש מוחלט ל-צורכי הדיוור של זוגות צעירים בארץ.

עולים מחו"ל ועולים מהתעלה

אדוני היושב-ראש, לא פעם העלינו בכנסת את ה-דרישה להשוות את הזכויות של בני-הארץ, של הצעירים שגדלו בארץ, לזכויות העולים החדשים.

אני מחייב עליה גדולה לארץ. לא יעלה על הדעת שהמדינה תמנע ממישהו, המתדפק על שערי הארץ, את הכניסה אליה, ואני גם סבור שיש להבטיח דירה לכל עולה. אני חושב שהמדינה יכולה להתפשר עם עצמה לגבי הדרישה הזאת.

אני חרד מפני האפשרות שתיפתח תהום בין העולים החדשים לבני-הארץ. אני סבור שכל המציג את הבעייה כאילו יש ניגוד-אינטרסים בין בני-הארץ לבין העולים החדשים, חוטא לאמת וחוטא למדינה.

הדרישה של בני-הארץ אינה כלפי העיר לים החדשים. הנישה היא כלפי הממשלה, כשם שדרישת העולים החדשים היא כלפי ה-ממשלה. הממשלה היא האחראית לחלוקת ה-נכונה של המשאבים הלאומיים.

לפני כמה ימים נערכה הפגנה מטעם ארגון הזוגות הצעירים, המסוגף לתנועת העולם הזה — כוח חדש, בכיכר המדינה בתל-אביב. הם הקימו שם אוהלים מול ארמונות-הפאר, והיה מעין הייד פארק שבו השמיעו

לשיכון, ניתנו להם הלוואות המשעבדות אותם לכל ה-חיים. עוד לפני שנכנסו לדירותיהם, עלו מחירי הדירות בהרבה אלפי לירות. עדיין הם אינם יודעים מה יהיה המחיר המלא. אחרי שערכו הבריהם בקריית-תיים שבי-תה — הורידו להם את הריבית מ-7.5% ל-4.5%. הם דורשים אותה זכות לעצמם. כרגע לא מדובר על מחיר הדירה. מדובר על הסיט הנורא המרחף על כל הזוגות הצעירים האלה. ההשתעב-דות למשכנתא לכל החיים. המשכנתא הפכה לחלוטת-בלתי-יש-הרי-גשה שממשכנתא משחרר רק המוות.

מדוע אין דירות להשכרה?

אדוני היושב-ראש, מדוע אין בארץ הדבר הקיים בעולם כולו — שזוג צעיר יוכל למצוא דירה בשכירות במחיר סביר?

מרדכי פורקים: מחיר די גבוה. **אורי אבנרי:** במחיר סביר. מחיר סביר ש-הוא אחוז מסויים מההכנסה שלהם למעשה. הוא קטנטן בין רבע מהשכר החדשי בארצות מת-קדמות לשליש מהשכר בארצות לא-מתקדמות. זוג צעיר בארץ כזאת יודע שבכרע מהכנסתו הוא יכול לקבל דיוור הוגן, בהתאם לרמתו. מדוע אין דבר זה קיים בארץ?

אני חושב, אדוני היושב-ראש, שזוהי אחת מזכויות-הייסוד של אזרח, ועל אחת כמה וכ-מה של אזרח צעיר: לקבל דיוור בשכירות, דיוור סוציאלי.

כלומר: לקבל דיוור שמחירו ייקבע על-פי הכנסתם של בני-הזוג העובדים. אם זוג משתכר כיום 800 לירות — יידע שיוכל לקבל דירה בשכר הקבוע בהתאם להכ-נסתו, ושתישאר לו הכנסה פנויה המספיקה למחייתו. קשה להציג דרישה יותר סבירה.

לממשלה לא איכפת

כל המרירות בארץ באה מפני שדרישה זו אינה

* ההתנגשות נמנעה ברגע האחרון. מאחר שהזוגות ה-צעירים קיבלו הבטחות מסויימות והחליטו להפסיק את השביתה.